

Újbarok Község Önkormányzata

Helyi Esélyegyenlőségi Program

2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	4
Értékeink, küldetésünk	8
Célok	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása	10
2. Stratégiai környezet bemutatása	10
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	12
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	26
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	36
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	39
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	44
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	47
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	49
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	50
1. A HEP IT részletei	50
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	50
Jövőképünk	52
Az intézkedési területek részletes kifejtése <i>(kitöltése javasolt, opcionális)</i> Hiba! A könyvjelző nem létezik.	
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	53
3. Megvalósítás	57
3.1 A megvalósítás előkészítése	57
3.2 A megvalósítás folyamata	57
3.3 Monitoring és visszacsatolás	59
3.4 Nyilvánosság	59
3.5 Kötelezettségek és felelősség	25
3.6 Érvényesülés, módosítás	60
4. Elfogadás módja és dátuma	61

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva Újbarok Községi Önkormányzat (a továbbiakban: önkormányzat) Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.**

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Bevezetés

Az Egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63/A. § értelmében a településeknek rendelkezni kell esélyegyenlőségi programmal, mely feltárja és elemzi a település esélyegyenlőségi problémáit, megkeresi a beavatkozási pontokat, és öt évre szóló intézkedési terv mentén határozza meg a teendőket azok kezelésére. Az esélyegyenlőségi program a feltétele annak, hogy a helyi önkormányzat bármely hazai vagy európai uniós támogatásban részesülhessen. Az esélyegyenlőségi program a településen feltárt esélyegyenlőségi problémákra reagál, és arra vonatkozó beavatkozásokat tartalmaz. A program része és az intézkedési terv alapja az a helyzetelemzés, mely képet ad a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről. A helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében kell a beavatkozásokat megtervezni, lehetőséget adva a

felülvizsgálatra, az esetleges változtatásokra. A program célja a törvénnyel megegyezően annak biztosítása, hogy az élet valamennyi területén megelőzze a hátrányos megkülönböztetést és elősegítse egyes társadalmi csoportok tagjainak esélyegyenlőségét, különös tekintettel a kiemelten védett csoportokra, a romákra, a nőkre és a fogyatékos személyekre, ám a helyi sajátosságok alapján más társadalmi csoportokra is. A program elkészítéséhez szükséges esélyegyenlőségi helyzetelemzés célja az, hogy a rendelkezésre álló adatok, dokumentumok alapján feltérképezze a települést az adott területen, és megállapítsa, hogy a településen élő hátrányos helyzetű lakosság a teljes lakossághoz viszonyítva milyen jövedelmi, foglalkoztatási, képzettségi, szociális, lakhatási,

területi, egészségügyi mutatókkal rendelkezik és ezek alapján az adott település milyen esélyegyenlőségi problémákkal küzd.

Az intézkedési terv a településen állandóan, vagy hosszabb ideig élő, hátrányos helyzetű csoportok helyzetének nyomon követését, valamint esélyegyenlőségének előmozdítását szolgáló intézkedéseket tartalmaz, különösen:

- ❖ az oktatás és a képzés területén jelentkező problémák megszüntetésére,

- ❖ az oktatásban, képzésben megjelenő sztereotipikus pályaorientáció megváltoztatására,
- ❖ a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására,
- ❖ munkaerőpiaci, tevékenységi szegregáció kiküszöbölésére,
- ❖ a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére, foglalkoztatási esélyeik javítására,
- ❖ az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésére a helyi önkormányzat döntéshozatalában,
- ❖ illetve az általa fenntartott, vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében,
- ❖ a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítésére a döntéshozatalban, ill. a közügyek irányításában.

Az esélyegyenlőségi program célja, hogy Újbarok olyan településsé váljon, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen vagy közvetett formáját védett tulajdonságai alapján, ahol minden lakossal szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz. Az esélyegyenlőség és egyenlő hozzáférés biztosításán túl egyes társadalmi csoportok esetében olyan támogató lépések megtételére van szükség, melyek az esélyegyenlőség előmozdítását szolgálják. Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Újbarok község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Barok pusztája (ma Ó- és Újbarok) Fejér megye északi részén Felcsút, Szár és Bicske között fekszik. Nevét először 1339-ben egy oklevélben említik, ahol mint Sorul nevű birtok határa szerepel. Nevét írták többféleképpen: *Borok* (1365), *Barok* (1396), *Baroch* (1460), *Baruch* (1654), *Baruk* (1698), *Neudörfl* (1773), 1781 óta megkülönböztetve a mai Óbaroktól *Kis-Barok*, *Új Barok*, 1784 óta Újbarok. Neve valószínűleg a szláv eredetű „borik” szóból származik, ami szerb-horvát nyelven fenyvest, szlovák, bolgár, cseh nyelven kis fenyveserdőt jelent.

Keresztes vitézek birtokaként említik még a 14. században. 1391-ben István nádor okiratot adott ki arról, hogy János, Alapi Balázs fia a fejevári keresztesek nevében a Szentlőrinci családot, valamint a fejevári polgárokat, a csoóri és a mohai lakosokat és Konth Miklóst a keresztesek Iszka és Barok nevű birtokaik elfoglalásától és használatától eltiltja.

A keresztesek 1460-ban is tiltakoztak, hogy a pusztát Guthi János keresztes parancsnok Batthyány Alapi Andrásnak adja, tehát ekkor is igényt tartottak rá.

A török hódoltság alatt a terület lakatlan volt, az összeírásokban nem szerepel.

1654-ben a bicskeiek lakatlan pusztának nevezik, Batthyány birtoknak tartják, azt állítják, hogy a családtól engedélyt kaptak használatára.

40 évvel később a Barkó család birtokaként szerepel. Barkó István 1691-ben feleségül vette Gazdagh Katát, akinek hozományul adta Barok pusztája egyharmad részét. Hamarosan mindketten

meghaltak, a földet a katolikus egyházra hagyták, amit Sajnovits Mátyás Komárom megyei jegyző és ügyvéd megváltott.

További egyharmad rész birtokosa Barkó Kata férje által az Érdi család lett, de később ezt a részt is átengedték Sajnovits Mátyásnak és nejének, Porkoláb Katalinnak.

A puszta harmadik része Barkó Erzsébet nagyszámú leszármazottai között oszlott meg.

A birtok tulajdonosai között így voltak vagyonosok és egészen szegény sorsúak.

A puszta betelepítéséről az első adatok csak II. József népszámlálásában vannak.

Ekkor két lakott helyé szakadt, így alakult ki Óbarok és Újbarok.

A török hódoltság utáni elnéptelenedett területekre német anyanyelvű („sváb”) családokat telepítettek több hullámban a Habsburg uralkodók. Újbarokra is ilyen családok költöztek át, legtöbbször Pilisvörösvárról és Felsőgalláról. Ezek a telepések főként favágók voltak, hiszen gróf Rosty azért hívta ide őket, hogy az itt fekvő erdőkben dolgozzanak.

A falu 1850-ben vált önálló községgé (szemben Óbarokkal, mely nem szerveződött önállóvá, így fejlődése elmaradt Újbaroktól ebben az időben), és dinamikusan fejlődött. Volt már temploma német nyelvű misével és német nyelvű tanítója.

1927-ben a falu határában bauxitot fedeztek fel. A bányászat csak 1943-ban indult a Magyar Alumíniumérc Bánya és Ipar Rt. egyik egységéként.

1944 nyarán a németek lassan a saját kezelésükbe vették a bauxitbányászatot, és visszavonulásukkor a bánya teljes felszerelését elszállították, még a szállításra kiépített kisvasút sínjeit és talpfáit is felszedték. Az épületek is elpusztultak a harcok során.

1944. december 24-én este értek az első szovjet katonák a faluba. A frontvonal hosszú ideig állt a környéken. A bombázások elől a kertekben ásott gödrökbe, pincékbe menekültek az emberek.

1945. január 14-én evakuálták a lakosságot, a környező falvakba költöztek a legtöbbször. Csak 4 hónap múlva, áprilisban térhettek vissza házaikba a lakók. A 2. világháborúban 17 újbarki halt meg. A háború végével azonban nem volt vége a szörnyűségeknek. 1946. május 11-én 222 embert telepítettek ki a faluból német nemzetisége vagy anyanyelve miatt. Ezek az emberek főként Bajor ill. Baden-Württemberg német tartományokba kerültek. Néhány éve még összegyűltek meghívásunkra, hogy találkozhassanak egymással és itt maradt családtagjaikkal, ismerőseikkel, de sajnos egyre kevesebben élnek közülük. Leszármazottaik közül többen tartják a kapcsolatot az itt maradt rokonsággal. Vezetékes vízhálózatot 1970-ben építették ki, a munkálatokban részt vett a lakosság, a vezetékek árkait a lakók ásták ki.

Iskola 8 osztállyal a 60-as évek végéig, alsó tagozat 1975-ig volt a faluban.

Óvoda a 60-as években működött néhány évig 25 férőhellyel. 1975-től gyermekeink Szárra járnak a nevelési-oktatási intézményekbe, ahol német nemzetiségi és kéttannyelvű oktatás folyik.

Közigazgatásilag Újbarok Szárhoz tartozott. Önálló önkormányzata a rendszerváltás óta működik. A két község körjegyzőséget hozott létre.

1994-től Német Kisebbségi Önkormányzat is alakult, hogy a nemzetiségi hagyományok, népszokások és nyelv ne merüljön feledésbe.

1996-ban újra bauxitot bányásztak külszíni fejtéssel, a terület rekultivációja mára sikeresen befejeződött.

A falu Fő utcájában kiépítették a felszíni vízelvezetést.

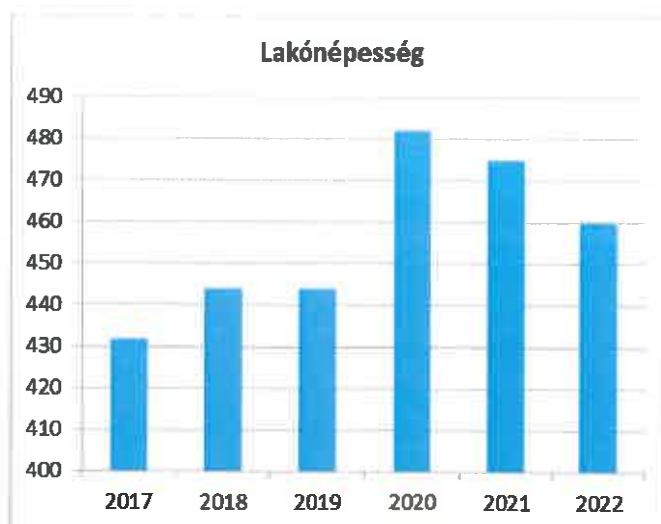
A 90-es években nagyon sok fejlesztés valósult meg: telefonhálózat, vezetékes gáz, csatornázás, útfelújítás, ravatalozó, művelődési ház, orvosi rendelő felújítása, sport-öltöző építése a focipálya mellett, fedett szabadtéri színpad készítése a Művelődési ház udvarán.

Településünkön német nemzetiségi önkormányzat is működik. Az aktív választópolgárok közül a legutóbbi választási eljárás során 58 fő kérte német nemzetiségi választópolgárként történő nyilvántartása vételét.

Jogszárváltozás következtében 2013-ban létrejött a Szári Közös Önkormányzati Hivatal, amely 7 fővel látja el Szár és Újbarok települések közigazgatásával kapcsolatban felmerülő igazgatási és egyéb szervezési feladatokat, valamint a német nemzetiségi önkormányzatok munkaszervezeteként is működik.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő	Változás
2017	432	bázis év
2018	444	102,78%
2019	444	100,00%
2020	482	108,56%
2021	475	98,55%
2022	460	96,84%

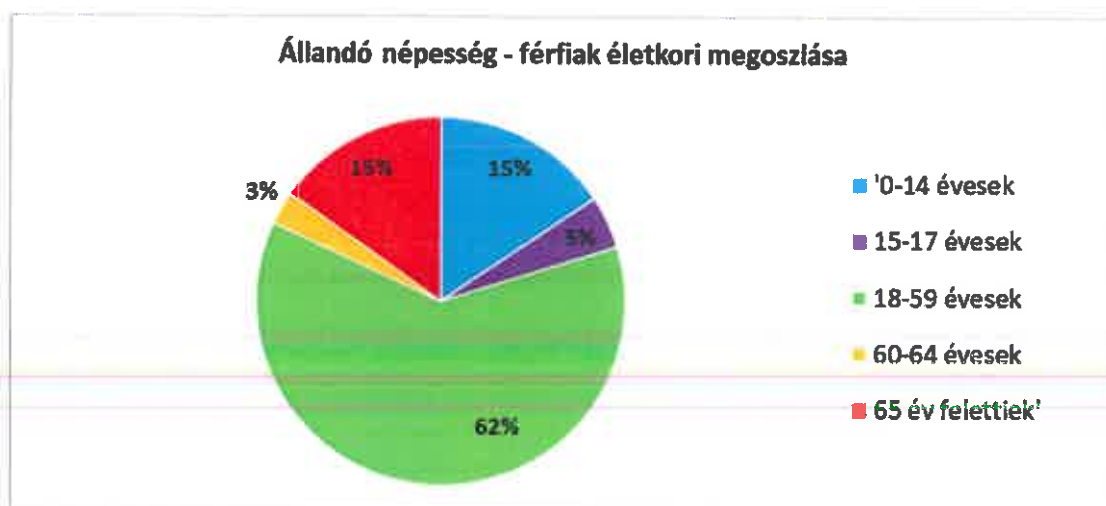
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

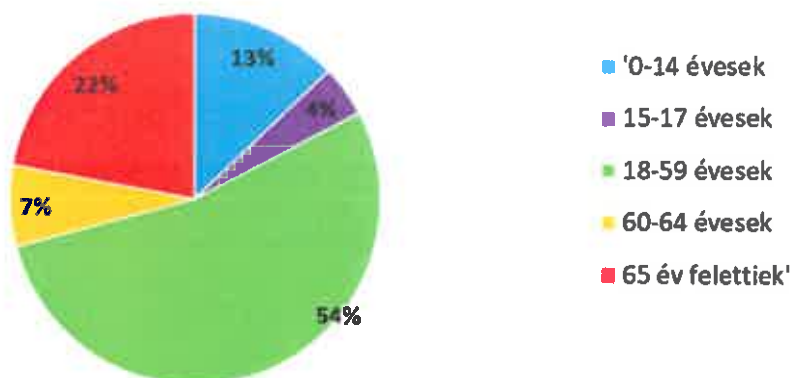
A település állandó lakosainak száma 2022. január 1-én 460 fő. A népesség alakulását figyelembe véve 2017-től egy növekedés állt be, addig 2020-tól tapasztalható a lakónépesség csökkenése.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	238	226	464	51,29%	48,71%
0-2 évesek			11	2,37%	
0-14 éves	37	29	66	7,97%	6,25%
15-17 éves	11	10	21	2,37%	2,16%
18-59 éves	147	121	268	31,68%	26,08%
60-64 éves	7	16	23	1,51%	3,45%
65 év feletti	36	50	86	7,76%	10,78%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

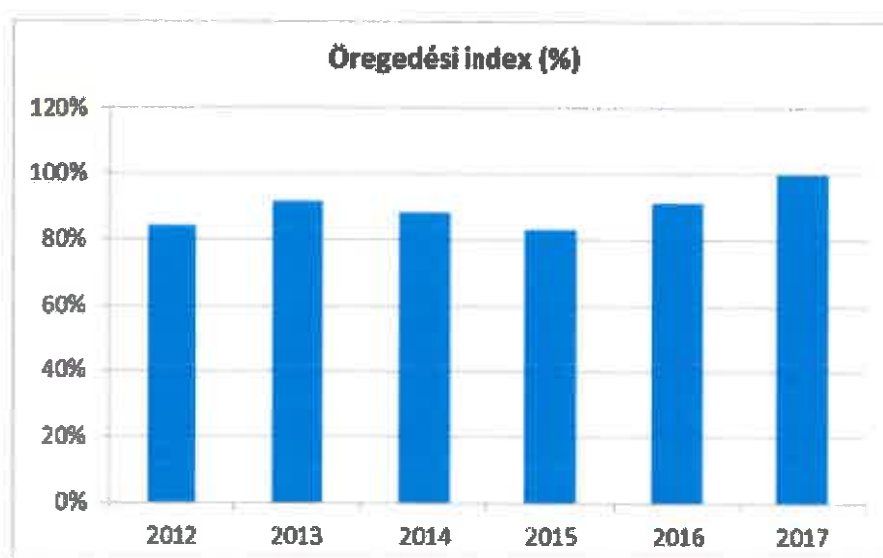
Állandó népesség - nők életkori megoszlása

Az állandó népesség táblázat megmutatja, hogy a női lakosság van többségben.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index %
2017	77	77	100,00%
2018	79	71	111,27%
2019	80	64	125,00%
2020	86	66	130,30%
2021	88	67	131,34%
2022	84	62	135,48%

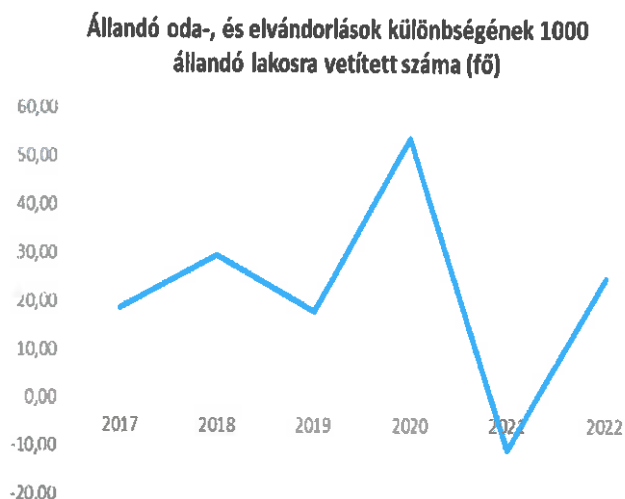
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index megmutatja, hogy Újbarok községben az idős korosztály aránya a fiatalhoz képest magasabb.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)
2017	18,71
2018	29,68
2019	18,02
2020	54,00
2021	-10,45
2022	25,03

Forrás: TeIR,
KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő)
2017	4,68
2018	-9,13
2019	-15,77
2020	2,16
2021	-12,54
2022	-8,34

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Elmondható, hogy a népességszám csökken, ahogy a lakosságszám is a településen.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Újbarok község Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban.

Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a

község lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Újbarok település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Magyarország Alaptörvényének XV. cikk (4) bekezdése rögzíti, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete.
- A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V.24.) Kormányrendelet 66. § (1) bekezdés 24. pontja értelmében a Kormány társadalmi felzárkózásért felelős tagjaként, a belügyminiszter módszertani útmutatót tesz közzé a HEP elkészítésének részletes szempontjairól különös figyelmet fordítva a
 - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
 - a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
 - a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
 - a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
 - az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
 - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
 - a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az Önkormányzat több koncepció, terv elkészítésére köteles. Ilyen a költségvetési koncepció, a gazdasági program, a településfejlesztési koncepció vagy a településrendezési terv, illetve a különböző rendeletek (pl. települési támogatásokról, személyes gondoskodást nyújtó ellátások formáiról stb.). A fenti dokumentumok elkészítése, illetve felülvizsgálata során Újbarok Község Önkormányzata figyelmet fordít arra, hogy az esélyegyenlőségi programban foglaltak megvalósításával összhangban legyenek. Így pl. a költségvetésben lehetőségeihez mérten fedezetet biztosít az esélyegyenlőségi programban meghatározott intézkedések megvalósításához.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Szári Közös Önkormányzati Hivatal: 2013. március 01. napjától felállításra került hivatal, amely a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX törvény 84.§ (1) bekezdése alapján közös önkormányzati hivatalként (Szár és Újbarok községek) ellátja az önkormányzatok működtetésével, valamint a polgármester vagy a jegyző feladat- és hatáskörébe tartozó ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatokat. A közös önkormányzati hivatal közreműködik az önkormányzatok egymás közötti, valamint az állami szervekkel történő együttműködésének összehangolásában. A közös önkormányzati hivatal ellátja továbbá a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvényben meghatározott feladatokat, valamint a Mötv.-ben és az egyéb jogszabályokban a számára meghatározott feladatokat Újbarok község vonatkozásában. Ilyen például családsegítéssel, valamint gyermekjóléti szolgáltatással kapcsolatos feladat, amelyet Szár Községi Önkormányzat Család- és Gyermekjóléti Szolgálat -mint gesztor önkormányzat- útján lát el.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A releváns adatok rendelkezésére állnak, kutatások nem készültek. A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint az önkormányzatnál rendelkezésre álló nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Ahol nem tudtunk releváns adatokat közölni, azokat a pontokat megjelöltük nincs adat (n.a.) formájában.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségéből és foglalkoztatottságból hiányokban mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza (Ld. pl. A tartós szegénység csökkentésének lehetőségei Magyarországon, Budapest Intézet, 2012. www.budapestinstitute.eu/uploads/BI_tartos_szegenysegi_okok_1.1.pdf). A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység, valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedti teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

Az alábbiakban felsorolt alapvető jogszabályi rendelkezések a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálják:

- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (a továbbiakban: Szt.)
- a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény

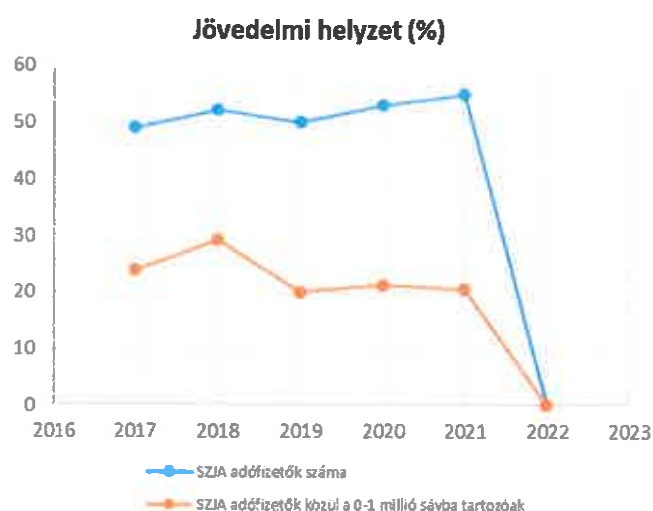
3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelem és vagyon fogalmát a Szt. 4. –a és a Cst. 4. –a határozza meg a jogszabályok hatálya alá tartozó ellátások vonatkozásában.

A jövedelmi helyzet ország szinten igen polarizált. Az egyik oldalon elszegényedés, sok esetben nyomor észlelhető, a másik oldalon, ami a ritkább, átlagon felüli az anyagi helyzet. A háztartások jelentős számában az egy főre eső jövedelem átlagban 26.000 Ft körüli, de sok esetben nem éri el még a nyugdíjminimum felét sem. Ezek a személyek, családok külső segítség nélkül sem tudják fenntartani magukat és segélyekre rendezkednek be. Sajnos a családok jövedelmeik felhasználásakor elő az alacsonyabb iskolai végzettségűek, megváltozott munkaképességűek.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában	az állandó népesség %-ában
2017	49,08	23,83
2018	52,19	29,20
2019	50,00	20,00
2020	53,02	21,14
2021	54,91	20,53
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete:

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya	Nők aránya	Összesen
2017	2,01	1,50	1,76%
2018	3,38	1,48	2,43%
2019	1,27	0,00	0,64%
2020	3,64	3,40	3,52%
2021	1,74	1,32	1,53%
2022	0,00	3,11	1,56%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

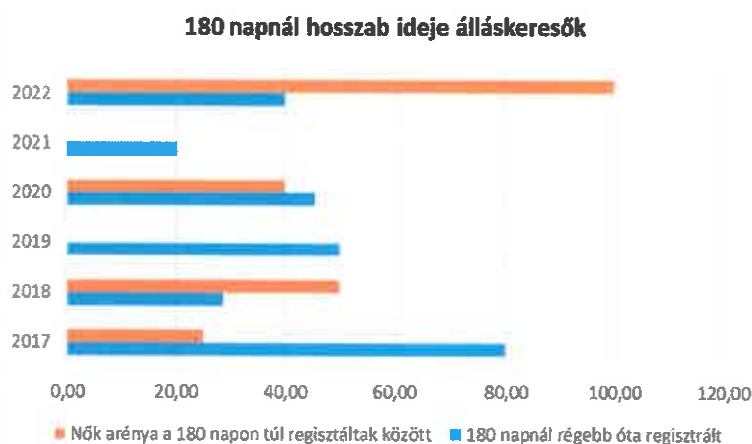
3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	5	7	2	11	5	5
20 éves, vagy az alatti	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	20,00%	0,00%
21-25 év	Fő	0,00	1,00	0,00	2,00	0,00	0,00
	%	0,00%	14,29%	0,00%	18,18%	0,00%	0,00%
26-30 év	Fő	0,00	0,00	0,00	1,00	1,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	9,09%	20,00%	0,00%
31-35 év	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
36-40 év	Fő	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
	%	20,00%	14,29%	0,00%	9,09%	20,00%	20,00%
41-45 év	Fő	1,00	1,00	0,00	2,00	0,00	1,00
	%	20,00%	14,29%	0,00%	18,18%	0,00%	20,00%
46-50 év	Fő	0,00	0,00	1,00	1,00	0,00	2,00
	%	0,00%	0,00%	50,00%	9,09%	0,00%	40,00%
51-55 év	Fő	1,00	1,00	0,00	3,00	1,00	0,00
	%	20,00%	14,29%	0,00%	27,27%	20,00%	0,00%
56-60 év	Fő	0,00	1,00	0,00	0,00	1,00	1,00
	%	0,00%	14,29%	0,00%	0,00%	20,00%	20,00%
61 éves, vagy afeletti	Fő	2,00	2,00	1,00	1,00	0,00	0,00
	%	40,00%	28,57%	50,00%	9,09%	0,00%	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott foglalkoztatottak, munkanélküliek száma és ez miként változott az utóbbi években. Az adatok azt mutatják, hogy évről évre kevesebb a munkanélküli és a foglalkoztatott személy. 2020-es év a Covid-19 nyomán visszaeséseket mutatott, de látható a javuló tendencia.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül
	%	%
2017	80,00	25,00
2018	28,57	50,00
2019	50,00	0,00
2020	45,45	40,00
2021	20,00	0,00
2022	40,00	100,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

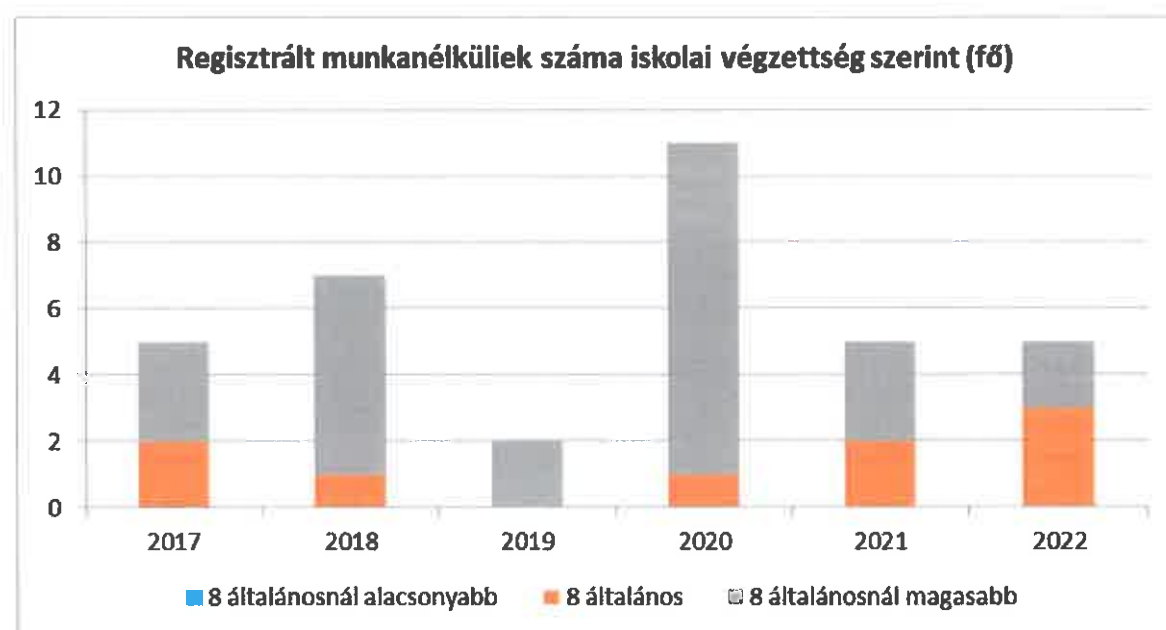
Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók, az idősebb nyugdíj előtt álló korosztály, a gyermekvállalást követően a gyesről visszatérő nők és a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek.

Az álláskeresők száma évről évre változó tendenciát mutat.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága:

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	5	0	0,00%	2	40,00%	3	60,00%
2018	7	0	0,00%	1	14,29%	6	85,71%
2019	2	0	0,00%	0	0,00%	2	100,00%
2020	11	0	0,00%	1	9,09%	10	90,91%
2021	5	0	0,00%	2	40,00%	3	60,00%
2022	5	0	0,00%	3	60,00%	2	40,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 8 általános iskolai végzettséggel nem rendelkező személy nem él a településen. A legtöbb százalékban nyilvántartott állás keresők aránya a 8 általánosnál magasabb végzettséggel rendelkezőknél tapasztalható. Felnőttoktatásban nem vett részt senki a 2022-től napjainkig terjedő időszak vonatkozásában.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei:

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás- politikai eszközökkel támogatottak száma	Közfoglalkoztatottak száma
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	0	0
2018	1	0
2019	3	0
2020	9	0
2021	1	0
2022	0	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. A foglalkoztatás szervezését a települési önkormányzat ügyintézői látják el mind a mai napig.

A közfoglalkoztatottak száma a településen alapjában véve nagyon alacsony. Ennek egyik oka elsősorban, hogy a regisztrált álláskeresők közül kiközvetített személyek egészségi állapota miatt az önkormányzat nem tudja alkalmazni őket, többen pedig nem regisztráltatják magukat álláskeresőnek a lehetséges kiközvetítéstől, illetve önmagában a közfoglalkoztatástól való félelem miatt.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok:

A településről a közlekedés Tatabánya és Bicske irányában könnyen megközelíthető. Mindössze 20 perc alatt megközelíthető a Vértes Volán helyi járatos buszaival. A településen nincs vasútállomás így a fővárosba, vagy csak a szári vasútállomásról vagy a bicskei vasútállomásról közelíthető meg. Tervezett olyan beruházás, ami érintené a potenciális munkahelyek számát nincs. A helyi vállalkozások száma nem számottevő, így inkább a fővárosban és a környező városokban van lehetőség az elhelyezkedésre.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük:

Az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok nem működnek, csak bizonyos esetekben a területileg illetékes járási hivatal Foglalkoztatási Osztályán bejelentkezettek számára. Általános iskolai végzettséget adó felnőttoktatás nem működik a településen.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma
	Fő	Fő
2017	5	0
2018	7	0
2019	2	0
2020	11	0
2021	5	0
2022	5	0

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok:

Helyi szervezet és szolgáltatás nem működik a településen. A Bicskei Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya látja el ezt a feladatot.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása:

Újbarok községben roma lakosság nincs, illetve a mélyszegénység sincs. Az általánosnál alacsonyabb jövedelemmel rendelkező családokat, háztartásokat települési támogatás keretében támogatja az önkormányzat.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén:

A hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén nincs releváns adat.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A település erről nem tud releváns adatokat biztosítani.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő-piaciszolgáltatásokat és az állás keresők számára elérhető támogatásokat.

E területen a Szt. 25. §-a, a 45.§ és a 47. §-ai alapján szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (régi nevén: rendszeres szociális segély), ápolási díj, rendkívüli települési támogatás, valamint a települési támogatásként nyújtott lakásfenntartási támogatás, gyógyszer-támogatás, temetési támogatás, szociális étkeztetési támogatás, beiskolázási támogatás és a születési támogatás-
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, de ez a települési támogatások esetén a gyakorlatban csak nagyon ritkán indokolt.
- Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

Munkaerő-piaci szolgáltatások:

Az Flt.III. fejezete rögzíti a munkaerő-piaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatásokat.

Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások a következők:

- ☒ Munkaerőpiaci és foglalkozási információ nyújtása.
- ☐ Munka-, pálya-, álláskeresési, rehabilitációs, helyi foglalkoztatási tanácsadás.
- ☐ Munkaközvetítés.

Álláskeresők támogatása:

A támogatásban képzésben részesíthető személyek körét és a képzési támogatásként adható juttatásokat az Flt.14.§-a rögzíti.

A hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának bővítését szolgáló támogatások nyújthatók az Flt.16.§-a alapján a munkaadó részére a törvényben rögzített feltételek esetén.

Az álláskeresők vállalkozóvá válását elősegítő támogatás nyújtható az Flt.17.§-a szerint a legalább három hónapja folyamatosan álláskeresőként nyilvántartott, vagy rehabilitációs járadékban részesülő magánszemélyek számára, legfeljebb hat hónap időtartamra, havonta a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összegéig terjedő vissza nem térítendő.

A munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatásáról az Flt.18.§-a rendelkezik, eszerint a pályázati eljárás keretében vissza nem térítendő munkahelyteremtő támogatás nyújtható a munkavállaló létszámának növelésével tartós foglalkoztatást biztosító munkáltató

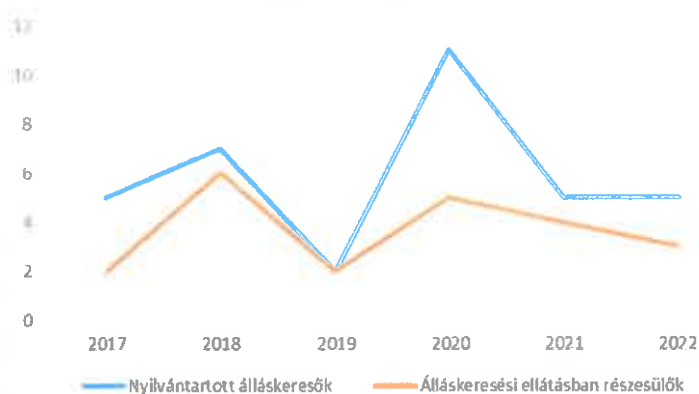
Az álláskeresők ellátására vonatkozóan az Flt.25.§-a szerint álláskeresési járadék folyósítható annak az álláskereső személynek, aki megfelel a törvény e rendelkezése szerinti feltételeknek.

Az álláskereső részére járó álláskeresési járadék, álláskeresési segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos helyközi utazási költségtérítés állapítható meg az Flt.32.§-a szerint.

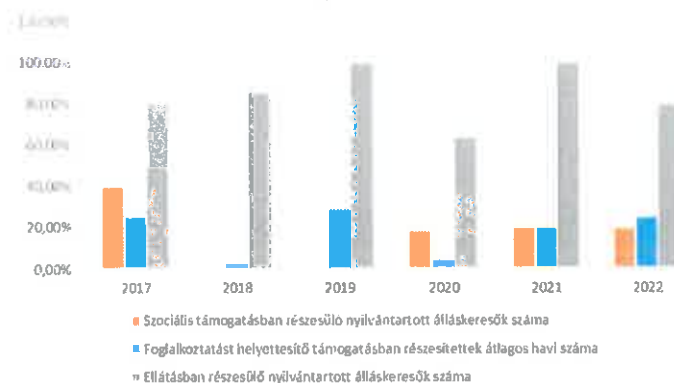
3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	5	1,80%	2	40,00%
2018	7	2,38%	6	85,71%
2019	2	0,67%	2	100,00%
2020	11	3,33%	5	45,45%
2021	5	1,56%	4	80,00%
2022	5	1,59%	3	60,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök

Passzív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma a 15-64 év közötti népesség arányában II. (%)

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskereső száma		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskereső száma	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	2	40,00%	1	25,80%	4	80,00%
2018	0	0,00%	0	2,86%	6	85,71%
2019	0	0,00%	1	29,00%	2	100,00%
2020	2	18,18%	1	5,00%	7	63,64%
2021	1	20,00%	1	20,00%	5	100,00%
2022	1	20,00%	1	25,40%	4	80,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az alábbi táblázatok mutatják, hogy a nyilvántartott álláskereső száma ingadozó. Az elmúlt két évben kis százalékos eltéréssel, de stagnálást mutatott.

Az álláskeresői járadékra jogosultak számának alakulása az előző évekhez képest komoly változást nem mutat. Általánosságban elmondható, hogy az álláskereső kb. fele részesül a járadékban.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma
	fő
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH

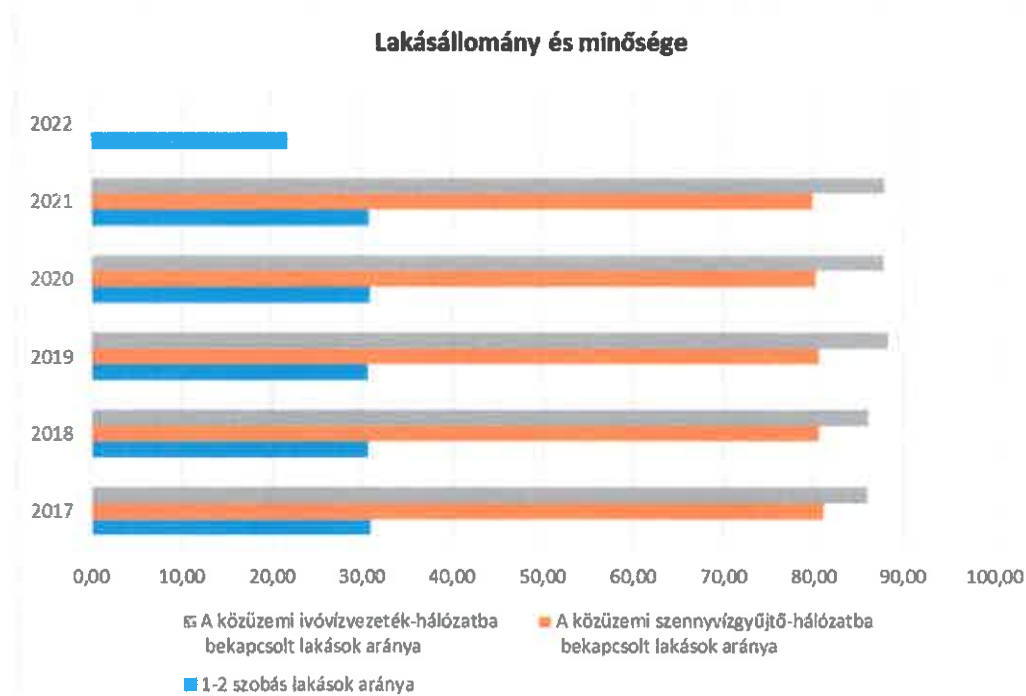
A településen egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban senki nem részesül.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db)	Épített lakások száma	Épített lakások száma 1000 lakásra	1-2 szobás lakások aránya	A közzeműi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya	A közzeműi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya
	db	db	db	%	%	%
2017	181	0	0,00	30,94	81,22	86,19
2018	182	1	5,49	30,77	80,77	86,26
2019	182	0	0,00	30,77	80,77	88,46
2020	184	2	10,87	30,98	80,43	88,04
2021	185	1	5,41	30,81	80,00	88,11
2022	199	1	5,03	21,61	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A településen szerencsére az elégtelen lakáskörülmények kialakulása nem jelent veszélyt. Van, aki szerény körülmények között él ugyan, de számukra az önkormányzat által nyújtott települési támogatás egyfajta megelőző hatást biztosít.

a) bérlakás-állomány: A településen nem releváns.

b) szociális lakhatás: A településen nem releváns.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok:

Erre vonatkozó pontos adattal nem rendelkezünk, csak megközelítőleg van információ, a Szőlőhegy utcában található, általában „kert és gazdasági épület” megnevezésű zártkerti ingatlanokkal kapcsolatban, amelyeket lakáscélra használnak, de ingatlan-nyilvántartási szempontból nem lakásként kezelendők.

e) lakhatást segítő támogatások

A települési támogatás egyik formája a lakásfenntartási támogatás, amely kifejezetten a közműdíjak támogatására irányul (vezetékes víz, villanyáram és földgáz).

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma
	Fő	Fő
2017	8	3
2018	12	1
2019	11	1
2020	17	1
2021	12	2
2022	19	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság: A lakosság eladósodottságáról nincsen releváns adat.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása:

Újbarkon nincs elégtelen lakáskörülményről adat. A közszolgáltatásokhoz és a közműszolgáltatásokhoz való hozzáférés jónak mondható. A Szőlőhegy utcában található zártkerti ingatlanok vonatkozásában a villanyáram biztosítva van, de a vezetékes ivóvíz, illetve a csatorna technikai okokból nem biztosított.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Újbarkon nem található olyan terület, mely a szegregációs mutató alapján megfelelne a tényleges szegregátum feltételeinek.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

E fejezetben jogszabályi környezetét az alábbiakban foglaljuk össze. Elsőként kiemeljük az egészségügyről szóló 1997.évi.CLIV. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- ✓ A háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról
- ✓ A fogorvosi alapellátásról
- ✓ Az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról.
- ✓ A védőnői ellátásról
- ✓ Az iskolai-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet-és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik.

- ✓ A köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról
- ✓ Biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását.
- ✓ Folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát.
- ✓ Együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzat biztosítja. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások:

- ✓ Falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás
- ✓ Étkeztetés
- ✓ Házi segítségnyújtás
- ✓ Családsegítés
- ✓ Közösségi ellátások
- ✓ Támogató szolgáltatás
- ✓ Utcai szociális ellátás
- ✓ Nappali ellátás

Az Ebktv rendelkezésére értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban való részvétel jogát.

A fenti jogszabályok mentén és a mellékletben található adattáblák kitöltésével szükséges az alábbi pontok szerint a fejezet szöveges kifejtése.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma	Közfogyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	0	0	0	9	0,00
2018	0	0	0	0	13	0,00
2019	0	0	0	0	13	0,00
2020	0	0	0	0	13	0,00
2021	0	0	0	0	12	0,00
2022	0	0	0	0	11	0,52

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen van háziorvosi ellátás és védőnői szolgálat. További ellátások igénybevétele a Bicskei Egészségközpontban és a Tatabányai Szent Borbála Kórházban van lehetőség.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

- Védőnői szolgálat helyben biztosított
- Gyermekorvos Bicskei Egészségközpontban érhető el
- Tatabányai Tüdőgondozó

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Bicskei Egészségközpont látja el ezt a feladatot.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az Önkormányzat által működtetett üzemi konyhája látja el a közétkeztetést. Az egészséges táplálkozást szempontjai nem teljes mértékben teljesülnek. Amennyiben igény merült fel rá megbízási szerződés keretében látja el az önkormányzat szakképzett dietetikus bevonásával.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A faluban rendelkezésre áll a Fő utcán a játszótér mellett egy elkerített és lebetonozott kézilabda pálya és egy füvesített futball pálya. Száron pedig a nemrég épült sportsarnokban van lehetőség a sportolásra.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodás körébe tartozó szociális szolgáltatások közül a családsegítés és szociális étkeztetési feladatokat 2016. 11. 30-ig kistérségi önkormányzati társulás keretén belül

működtetett Oltalom Szociális, Családsegítő és Gyermekjóléti Intézmény látta el. Emellett a Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigánymisszió biztosította a házi segítségnyújtást.

2016. november 1. napjával a szociális étkeztetés a Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigánymisszióhoz, december 1. napjával a családsegítői feladatok pedig az Esély Gyermekjóléti Alapítvány fenntartásával működő Esély Család és Gyermekjóléti Intézményhez kerültek át

2018. szeptember 1. napjától a családsegítést Szár Községi Önkormányzat Család- és Gyermekjóléti Szolgálat útján látja el az önkormányzat.

g) drogprevenciós szolgáltatások: Nem releváns a településen.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor: Nem releváns a településen.

i) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Önkormányzat ilyen szolgáltatásokra nincs lehetősége, de a Vöröskereszt és a karitatív szervezetek bizonyos időközönként élelmiszer csomagot osztanak a rászorulóknak.

Népkonyha nem működik a településen.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

A lakosság egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét és életminőségének úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom, környezet problémáit együtt kezeljük a jövő nemzedékének érdekében.

Helyi lap jelenik meg Szár és Újbarok községek híreivel. Az önkormányzat és a Német Nemzetiségi Önkormányzat rendszeresen szerveznek programokat. Ilyen például az Idősek napja, a gyermeknap, a falunap, és a Márton napi felvonulás.

A Művelődési Házban heti rendszerességgel kerül megrendezésre az „ifjúsági klub”, a női torna és a horgolászakkör.

b)közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Egyáltalán nem jellemzőek az etnikai konfliktusok.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Vöröskereszt és a Katolikus Karitás Egyesület közreműködésével valósul meg az adományozás és a hátrányos helyzetűek segítése.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint)	Sportcsarnok, sportpálya léte	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma	Közművelődési intézmények száma
db	van/nincs	db	db
0	igen	194	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Újbarkon alapvetően jónak mondható a német nemzetiségi önkormányzattal való együttműködés. Az általa rendezett programok népszerűnek, kedveltnek mondhatók. Lehetőségük szerint összefogják a helyi német nemzetiséget, különböző szabadidős programokat szerveznek a szabadidő hasznos eltöltésére (pl. kézműves foglalkozás, húsvéti tojásgurító verseny, nemzetiségi nap az óvodában stb.)

- e) helyi lakossági önszerveződések.

Településünkön többek közt az alábbi civil szervezetek, önszerveződések működnek:

- o Újbarki Sport Egyesület
- o Újbarok Tájházért Egyesület

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A községben nem működik roma nemzetiségi önkormányzat így erről a pontról nem lehet releváns adatokat közölni.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
✓ Újbarok község közösségi közlekedés szempontjából hátrányos helyzetben van, beszűkültek a mobilitási lehetőségek	✓ Községi közlekedés javítása Bicske és Tatabánya irányába ✓ egyeztetések a KNYKK Zrt.-vel
✓ anyagi okokból neheztelt tartós munkahelyvállalás	✓ az átmeneti életfenntartási problémák kiküszöbölése lakásfenntartási és egyéb szociális támogatások révén

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekekori népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsopott	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsopottú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma	238	226	464	51,29%	48,71%
0-2 évesek			11	2,37%	
0-14 éves	37	29	66	7,97%	6,25%
15-17 éves	11	10	21	2,37%	2,16%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A gyermekek védelme a gyermek a családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzübeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (továbbiakban: Gyvt.) meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Pénzübeli és természetbeni ellátások

- ✓ Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- ✓ Rendkívüli települési támogatás
- ✓ Gyermektartásdíj megelőlegezése
- ✓ Otthonteremtési támogatás
- ✓ Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások

- ✓ Gyermekjóléti szolgáltatás
- ✓ Gyermekek napközi ellátása
- ✓ Gyermekek átmeneti gondozása

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások

- ✓ Otthont nyújtó ellátás
- ✓ Utógondozási ellátás
- ✓ Területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás

A gyermekek gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések

- ✓ Védelembe vétel

- ✓ Családbafogadás
- ✓ Ideiglenes hatályú elhelyezés
- ✓ Átmeneti nevelésbe vétel
- ✓ Tartós nevelésbe vétel
- ✓ Nevelési felügyelet elrendezése
- ✓ Utógondozás elrendelés
- ✓ Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok az alábbi szervek és személyek jogosultak:
- ✓ Gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat-és hatásköröket gyakorló szervek és személyek
- ✓ Fővárosi jegyző
- ✓ Gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatás, intézmény fenntartója, vezetője
- ✓ Helyettes szülő, nevelőszülő
- ✓ Gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátott jogi képviselő
- ✓ Áldozat segítség és kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek
- ✓ Gyermekvédelmi szakértői bizottság.

A település gyermekei vonatkozásában évek óta nem került sor védelembe vételre, illetve hátrányos-, halmozottan hátrányos helyzet megállapítására sem.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
	Fő	Fő
2017	3	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat alapján megállapítható, hogy az utóbbi években védelembe vételre okot adó körülmény, illetve az utóbbi években veszélyeztetésre vonatkozó jelzés sem érkezett.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
	Fő
2017	0
2018	0
2019	3
2020	4
2021	4
2022	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A táblázatból megállapítható, hogy a jogosult gyermekek száma 2017-ben nullára csökkent, de a Covid, a bezártság, a mentális megterheltség hatására emelkedett.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	1	0	1
2018	1	0	1
2019	2	0	2
2020	2	0	2
2021	3	0	3
2022	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A táblázat mutatja, hogy a településen az elmúlt évben nem részesült senki árvaellátásban, illetve hasonló ellátási formában.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Első alkalommal 2017. évben a törvényes képviselők kérelmére beiskolázási támogatás jogcímén 12 gyermek részére juttatott pénzügyi támogatást az önkormányzat 10.000,- Ft/gyermekek összegben. A születési támogatás jogcímén 2014-ben 3, 2015-ben 2, 2016-ban 3 gyermek jogán 50.000,- Ft/gyermek került megállapításra. 2017-ben és 2018-ban nem került sor e támogatás megállapítására.

A gyermekek egészséges fejlődésének alappilére az egészséges étkezés. Az önkormányzat az általa üzemeltetett főzőkonyha útján látja el az óvodás és iskolás gyermekek étkeztetését. Minden rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek térítésmentesen étkezik. Mindemellett a szünidei gyermekétkeztetéssel kapcsolatos feladatot is az „iskolakonyha” útján látja el az önkormányzat, bár ezirányú igény az utóbbi években nem merült fel.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Külföldi állampolgársággal rendelkező gyermek nem él a településen.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Magyar állampolgársággal nem rendelkező családokban élő gyermekek nem él a településen.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Településen nincsenek szegregált telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek, így erről nincsenek releváns adatok.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Mtöv rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Az alábbiakban felsoroljuk és röviden kifejtjük a jogszabályok által lehatárolt területeket, melyek áttekintése és az adott településen való elérésük leírása segíti a 4,3 pontban megadottak elemzését. A jogszabályok mellett az 1. számú mellékletben elhelyezett adattáblák is segítenek az adott település konkrét helyzetének átlátásában.

Mindezekre építve lehet szövegesen kifejtetni a település azon helyzetét, amelyekre a 4.3, fejezet tér ki. Természetesen itt is szükséges fókuszba helyezni az esélyegyenlőség szempontjából különösen érintett gyerekcsoportokat

Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997.évi CLIV. törvény adja, amely előírja hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik

- Háziiorvosi, gyermekorvosi ellátásról
- Fogorvosi ellátásról
- Alapellátáshoz kapcsolódó ellátásról
- Védőnői ellátásról
- Iskola-egészségügyi ellátásról

A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti kedvezmény szolgáltatás, ellátások: A hatályos jogszabály alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését és kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjainak működésére vonatkozó jogszabályok kereteit a Gyvt., valamint a személyek szakmai feladatairól és működésének feltételeiről szóló 15/1998. (IV:30.) NM rendelet alapján adják. A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, kistérségi társulás, egyház, civil szervezetek stb.) gyermekjóléti szolgálat biztosítja. A szolgálat tevékenységének jelentős rész elérí az adott

település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat vége. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátások formái:

- ✓ Bölcsőde, a hetes bölcsőde
- ✓ Családi napközi
- ✓ Családi gyermekfelügyelet
- ✓ Házi gyermekfelügyelet
- ✓ Alternatív napközbeni ellátás

A gyermekek átmeneti gondozása keretében, kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja a gyermek testi, értelmi, érzelmi, és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról, vagyis teljes körű ellátásáról kell gondoskodni

Fogyatékos gyermekek ellátáshoz történő hozzáférése: szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásában, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. A Szt. rendelkezése szerint a nappali ellátás keretében gondoskodni kell többek közt a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek napközbeni tartózkodásáról, étkeztetéséről.

Gyermekétkeztetés: Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkeztést és két további étkeztést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd is külön igénybe vehető (Gyvt.151.§). Ezen szabályokat kell alkalmazni a szünidei gyermekétkeztetések estében is.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	0	n.a.	-
2022	0	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnői szolgálatokat már évek óta egy fő látja el a településen, aki heti egyszer tart ügyfélfogadást.

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.
2022	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Újbarok községben nem működik gyermekorvosi ellátás a legközelebbi gyermekorvosi szolgálat a Bicskei Egészségközpontban érhető el.

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A kisgyermekkori nevelés helyzetének elemzése során problémákat, okoz ha nincs pontos nyilvántartás az 5 éven aluli óvodáskorú gyermekekről, nem áll rendelkezésre az óvodák fizikai állapotának költségvetési helyzetének részleteire kiterjedő egységes regiszter, nem lehet pontosan tudni az gyermekek településközi ingázásának adatait.

A helyzetelemzés során a helyi ellátottság mértékét súlyosan beteg, fogyatékos gyermekekről lehet a lakóhelyén nem, csak ellátási illetékességi, területi adat lesz.

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

E feladatot társulási, majd alapítványi fenntartású intézmény útján látta el az önkormányzat egészen 2018. augusztus 31. napjáig, szeptember 1. napjától, pedig Szár Községi Önkormányzat Család- és Gyermekjóléti Szolgálat útján látja el egy fő, teljes munkaidős családgyógyógyozóval.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai között szerepelnek

- Tájékoztatás, információnyújtás
- Szociális segítőmunka keretében részt vesz a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában.
- Családban jelentkező nevelési problémák, hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából szabadidős és közösségi programokat szervez, illetve kezdeményezi azok szervezését.
- Ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése.
- Hivatalos ügyek intézésében való közreműködés.
- Segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását.

- Községfejlesztő programok szervezése, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztés.
- Munkanélküliek, adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, fogyatékkal élők, krónikus, pszichiátriai és szenvedélybeteg, kábítószer-problémával küzdők, egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás biztosítása.
- Kríziskezelés, valamint nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatások biztosítása.
- Veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése, a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslatok készítése, a szakemberek közötti együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

Önkormányzati bölcsőde nem működik a településen.

f) gyermekvédelem

E feladatokat a lakó, illetve a tartózkodási hely szerint illetékes járási hivatalok Gyámügyi Osztályai látják el.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön korlátozottak.

Az észlelő- és jelzőrendszer tagjaival való szakmai együttműködés a krízishelyzetek megoldásának egyik elengedhetetlen feltétele.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A helyi futball pálya és a kézilabdapálya és Száron a sportcsarnok ad lehetőséget a szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáféréshez.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A településen nincsen iskola, se óvoda. Évek óta a szári iskolába és óvodába járnak a gyermekek. A szár iskolában megoldott a gyermekétkeztetés, mind az iskoláskorú mind az óvodás korú gyermekek részére. Hétfvégén a konyha nem üzemel. A szünidei gyermekétkeztetés megoldott a településen a konyha útján, bár erre vonatkozó kérelmek az utóbbi években nem voltak. A korábbi időszakban a rendszeres gyermekvédelmi kedvezménnyel és a külön jogszabályban meghatározott kedvezményben részesülő családok részére került ingyenesen kiosztásra a tankönyv. 2018-tól az általános iskola 1-4. osztályába járó gyermekek részére térítésmentes a tankönyv.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

A településen nagyrészt sváb nemzetiségi lakók élnek, akik szívesen fogadnak bárki köreikben. Halmozottan hátrányos helyzetű személyek nem jellemzőek a falu létében.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nem tapasztalható hátrányos megkülönböztetés.

l, előnyben részesítés, hátránykompenzáció juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Településen erről nem lehet releváns adatot közölni.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

A településen élő gyermekek nagy többsége a szári iskolában tanul, amelyben egyaránt tanulhat különleges bánásmódot igénylő gyermek, sajátos nevelési igényű gyermek, beilleszkedési, tanulási nehézségekkel küzdő gyermek éppúgy, mint kiemelten tehetséges gyermek. Hátrányos helyzetű gyermekek is járnak az iskolába. Sem hátrányos megkülönböztetésre, sem szegregációra vonatkozó jelzés nem érkezett.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül
	Fő	Fő	%
2017	0	0	0,00
2018	0	0	0,00
2019	0	0	0,00
2020	0	0	0,00
2021	0	0	0,00
2022	0	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	0	0,00
2018	n.a.	0	0,00
2019	n.a.	0	0,00
2020	n.a.	0	0,00
2021	n.a.	0	0,00
2022	n.a.	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulóik számához viszonyítva	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma
	fő	fő
2017	0	0
2018	0	0
2019	3	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Újbarok községben nem működik iskola, óvoda így nem releváns.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába belrt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	n.a.	0	0	0	0	0	0	0
2018	n.a.	0	0	0	0	0	0	0
2019	n.a.	0	0	0	0	0	0	0
2020	n.a.	0	0	0	0	0	0	0
2021	n.a.	0	0	0	0	0	0	0
2022	n.a.	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzatú adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban
	db	db	db	fő	%
2017	0	0	0	0,00	0,00
2018	0	0	0	0,00	0,00
2019	0	0	0	0,00	0,00
2020	0	0	0	0,00	0,00
2021	0	0	0	0,00	0,00
2022	0	0	0	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban
	Fő
2017	n.a
2018	n.a
2019	n.a
2020	n.a
2021	n.a
2022	n.a

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót.

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

Az oktatás, képzés területén hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Tekintettel arra, hogy a település nem rendelkezik saját iskolával, illetve a Szári Romhányi György Általános iskolán kívül Száron sincsen más iskola, így erre vonatkozó adat nincsen.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.
Nincs releváns adat.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
✓ Községünkben a születések száma az utóbbi években csökkenő tendenciát mutat, az élve születések száma nem haladja meg a halálozások számát.	✓ tájékoztatás ✓ motiválás ✓ életviteli tanácsadás ✓ pénzügyi támogatás gyermekszületés esetén
✓ az oktatási szünetekben a szülők, különösen az egyedülálló szülők számára nehezen oldható meg a gyermekek megfelelő felügyelete	✓ a gyermekek munkaidő alatti felügyeletének biztosítása ✓ a szabadidős tevékenységek keretében a gyermekek informális nevelése ✓ kapcsolatfelvétel oktatási intézményekkel, civil szervezetekkel ✓ programlehetőségek összegyűjtése ✓ programlehetőségek kidolgozása ✓ helyszínek keresése ✓ rendszeres tájékoztató (tájékoztató füzet) az elérhető felügyeleti lehetőségekről, szabadidős tevékenységekről

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya	Nők aránya	Összesen
	%	%	%
2017	2,01	1,5	1,76%
2018	3,38	1,48	2,43%
2019	1,27	0	0,64%
2020	3,64	3,4	3,52%
2021	1,74	1,32	1,53%
2022	0	3,11	1,56%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül
	%	%
2017	80	25
2018	28,57	50
2019	50	0
2020	45,45	40
2021	20	0
2022	40	100

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma
	fő	Fő
2017	5	0
2018	7	0
2019	2	0
2020	11	0
2021	5	0
2022	5	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban
Településünkön még nem érhető el a foglalkoztatást segítő képzési programok. Adatunk arról pedig nincsen, hogy a területileg illetékes Bicskei Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya milyen képzéseket indított és azokon a település nő lakosai milyen arányban vettek részt.
- c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei
Az alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedési lehetősége a település és agglomerációja kínálta munkahelyeken alacsony. Elsősorban az önkormányzat és intézményeinek közfoglalkoztatási programjaiban kaphatnak feladatot, amennyiben jelentkeznek.
- d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)
Észrevétellel nem éltek e téren jelentkező hátrányos megkülönböztetésről.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Újbarok településen sem óvoda, sem általános iskola nem működik. A szári óvodába és általános iskolába járnak többségében a településen élő gyermekek. Bölcsőde jelenleg sem a településen

sem pedig Száron nem működik. A Szári Napsugár Kindergarten Óvodában férőhelyhiány nincsen óvodában. Arra irányuló felmérés nem készült, hogy hogyan befolyásolná a nők munkaerő-piaci elhelyezkedését, ha megoldott lenne a 0-2,5 éves kor közötti gyermekek ellátása.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	0	n.a.	-
2022	0	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyákra és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdi meg: beszélgetések, családlátogatások formájában.

A védőnő várandós tanácsadást heti rendszerességgel tart a településen.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Pontos statisztikai adatokkal nem rendelkezünk a nőket ért családon belüli erőszakról. Gyakran elmarad a rendőrségi feljelentés vagy csak a sokadik bántalmazás után történik meg. A rendőrség csak abban az esetben köteles az esetet a család- és gyermekjóléti szolgálatnak jelezni, ha gyermek is érintett az ügyben.

Éves szinten hozzávetőleg egy rendőrségi intézkedést igénylő eset történik a településen, a potenciálisan érintett családok köre jól behatárolható. Az önkéntes igénybevétel elve mellett a család- és gyermekjóléti szolgálat a jogszabályok adta lehetőségek között igyekszik nyomon követni ezen családok életét és prevenciót alkalmazni.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Jelzés vagy önkéntes megkeresés alapján a Szár Községi Önkormányzat Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felvilágosítást ad az igénybe vehető szolgáltatásokról. A család- és gyermekjóléti szolgálat nyitvatartási idején túl az Egyesített Családsegítő és Gondozási Központ – Kapcsolat Központ Család és Gyermekjóléti Központ Szakmai Egység készenléti telefonszámán (06-20/430-7990) lehet tájékoztatást, segítséget kérni.

Azonnal intézkedést igénylő helyzetekben első lépés a rendőrség értesítése és 72 órás ideiglenes megelőző távoltartás igénylése. Amennyiben a bántalmazó ezt megszegi, a távoltartás elzárásra módosítható, illetve kérhető 30 vagy 60 napos távoltartás megítélése.

Mivel a településen sem anyaoththon, sem családok átmeneti otthona nem található, az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat (06-80/20-55-20) segítségével krízisszállón van lehetőség elhelyezni az érintett családot.

Amennyiben a család- és gyermekjóléti szolgálat és/vagy központ családon belüli erőszak által veszélyeztetett gyermekekről értesül, a gyermekek védelme, a helyzet megoldása érdekében esetkonferenciát hív össze, ahol a jelzőrendszeri tagokkal és a családdal közösen feltérképezik a megoldási lehetőségeket, illetve döntenek a gyermekek védelembe vételének vagy nevelésbe vételének kezdeményezéséről a járási gyámhivatalnál. Szükség esetén a hatósági intézkedésről a gyámhatóság dönt.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A Német Nemzetiségi Önkormányzat Újbarok képviselő-testületében a 3 megválasztott képviselő közül mindenki nő, arányuk 100%. Ez az arány az előző ciklushoz képest szintén nem változott. A Polgármesteri Hivatal alkalmazottainak esetében a nők aránya 71,42 %-a nő.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Ilyen adatok nem relevánsak Újbarok településen.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
✓ A nők munkaerő-piaci negatív megkülönböztetése ✓ kevés a helyi munkahely	✓ munkaadók felkeresése, motiválása ✓ helyi igényeknek megfelelő továbbképzések keresése és/vagy szervezése

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index %
2017	77	77	100,00%
2018	79	71	111,27%
2019	80	64	125,00%
2020	86	66	130,30%
2021	88	67	131,34%
2022	84	62	135,48%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2017	40	63	103
2018	39	61	100
2019	37	58	95
2020	38	59	97
2021	42	58	100
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. Törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

- Saját jogú
- Hozzá tartozói

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

- Az öregségi nyugdíj
- A rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

- Özvegyi nyugdíj
- Árvaeállítás
- Szülői nyugdíj
- Baleseti hozzátartozói nyugellátás
- Özvegyi járadék

Időskorúak járadéka

A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek. A Szt. 25.§-a szerint az ellátást a járási hivatal állapítja meg.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő)
2017	1	0	31	56	0	1	0
2018	1	0	31	54	0	1	0
2019	1	0	29	51	0	1	0
2020	1	0	32	53	0	0	0
2021	1	0	34	51	1	1	0
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2017	40	63	103
2018	39	61	100
2019	37	58	95
2020	38	59	97
2021	42	58	100
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Az 50 év feletti munkavállalók alkalmazása ellen megfogalmazott két legerősebb érv az idegen nyelvtudás és a megfelelő számítástechnikai ismeret hiánya. Ugyanakkor számos érv szól az alkalmazásuk mellett is, hiszen a munkában töltött évek alatt komoly szakmai tudásbázist halmoztak fel.

Az utóbbi években a munkaerőhiány, a szakképzetlen pályakezdők alacsony miatt sok nyugdíjasnak van lehetősége akár a korábbi munkahelyén a nyugellátása mellett tovább dolgozni. Az időskorúak foglalkoztatásával kapcsolatban meg kell említenünk azt a tényt, hogy a fiatalabb generációk jelentős része sem talál munkahelyet, így amennyiben esetlegesen nem a korábbi munkahelyén foglalkoztatják tovább, akkor csekély esélye van az idős korosztálynak a munkára

A községben élő nyugdíjasok további foglalkoztatásáról nincsenek adataink.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Nyilvántartott állásuk száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	5	7	2	11	5	5
41-45 év	Fő	1	1	0	2	0	1
	%	20,00%	14,29%	0,00%	18,18%	0,00%	20,00%
46-50 év	Fő	0	0	1	1	0	2
	%	0,00%	0,00%	50,00%	9,09%	0,00%	40,00%
51-55 év	Fő	1	1	0	3	1	0
	%	20,00%	14,29%	0,00%	27,27%	20,00%	0,00%
56-60 év	Fő	0	1	0	0	1	1
	%	0,00%	14,29%	0,00%	0,00%	20,00%	20,00%
61 éves, vagy afeletti	Fő	2	2	1	1	0	0
	%	40,00%	28,57%	50,00%	9,09%	0,00%	0,00%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősorok, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Helyben az idősor számára a nyugdíjasklub biztosít kikapcsolódást. A Művelődési Házban működő csoportok tevékenységébe is bekapcsolódhatnak az idősebbek.

A közintézményekben nyugdíjas korú személyeket nem alkalmaznak, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok egyelőre nincsenek a településen.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Nincs adat erről a foglalkoztatási területen.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősorok egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Alapvetően a Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigánymisszió munkatársa látja el ezt a feladatot. A háziorvosi ellátás működik a településen, így a kisebb egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés szintén biztosítva van. A házi segítségnyújtás célja, a szolgáltatást igénybe vevő személy önálló életvitelének fenntartása a saját lakókörnyezetében. Településünkön jelenleg a házi segítségnyújtást szintén a MPE Országos Cigánymisszió munkatársa látja el. (ebéd kihordása, gyógyszer kiváltás és egyes esetekben kisebb bevásárlások, segítség a takarításban, gondozás).

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idősorok száma

Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő idősorok száma	Házi segítségnyújtásban részesülők száma	Szociális étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	fő	fő
2017	77	0	6	9
2018	79	0	6	8
2019	80	0	4	7
2020	86	0	4	9
2021	88	0	4	9

2022	84	0	2	5
------	----	---	---	---

Forrás: TeIR,
KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Évek óta működik a településen a Mária Nyugdíjasklub, ami nem biztosítja ugyan a nappali ellátást az idősök számára, de kirándulásokat és időnként különféle rendezvényeket szervez az idősebb lakosság számára. Emellett heti rendszerességgel működik horgoló szakkör, amelyben több időskorú leli kedvét.

c) idősök informatikai jártassága

Erre vonatkozóan nincsenek információink. Igény volt a „nyugdíjas-klub” néhány tagja részéről ezirányú képzésre, de az eddig elérhető képzések más korosztály céloztak meg. Jelenleg folyamatban van saját szervezésű képzés, de egyelőre nem sikerült szakképzett pedagógust találni. Hosszútávú terveink között azonban szerepel saját képzés az időskorúak részére.

d) a generációk közötti programok.

A településen a közművelődésszervező szervezésében minden hónapban különböző események kerülnek megrendezésre. (Pl: kreatív klub)

6.4 Az idősöket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az önkormányzat a Mária Nyugdíjas Klubot minden évben az általuk kért támogatási igény alapján, a költségvetésének figyelembevételével anyagi támogatásban részesíti, ezzel segítve a klub működését, akik így saját maguk szerveznek az érdeklődési körüknek megfelelően különböző programokat a támogatásból.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
✓ Az idősök informatikai jártassága alacsony, ✓ társas kapcsolataik beszűkültek, ✓ nehezebben találnak maguknak érdeklődési körüknek megfelelő elfoglaltságot, ✓ településünkre nem jellemző a bűnözés, azonban előfordulnak az idősök kárára elkövetett bűncselekmények, ✓ átlag felett érzékenyebbek az eü-i problémákra, ✓ az idősök csoportjából minden rendezvény kapcsán „ugyanazon kör” van jelen a rendezvény aktív részeseként	✓ Alapvető számítástechnikai ismeretek megszerezhetősége, ✓ egészségügyi ismeretek bővítése, ✓ potenciális bűncselekmények felismerése és elkerülési lehetőségeik elsajátítása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan kevés, rendelkezésre álló statisztikai adat van, melyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a szociális ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők	Összesen
2017	6	5	11
2018	5	5	10
2019	4	5	9
2020	2	5	7
2021	2	5	7
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

Helyben foglalkoztatott fogyatékkal élőkéről nincsen adatunk.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A településen nincs igény ilyesfajta segítségre.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Általánosságban elmondható, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A fogyatékos személyek számára problémát jelenthet, ha nem tudja megközelíteni a munkahelyet. Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek.

Újbarkon jelzés ilyen jellegű problémáról nem érkezett.

- d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Településünkön a fogyatékos személyekkel foglalkozó helyi intézmény nem működik. Kulturális programokon való részvétel ugyanúgy biztosított a fogyatékkal élők számára. Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők számáról nincsen adatunk.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékos személyek az önkormányzatnál megfelelő információhoz jutnak a jogszabály szerint járó pénzbeli és természetbeni ellátásokról. Ezeket igénybe is veszik. Alapellátásként amennyiben ennek szükségét érzik biztosítható

Szociális alapszolgáltatás:

- Étkeztetés
- Házi segítségnyújtás
- Családsegítés

A fogyatékkal élő felnőttek legnagyobb részének sokszor egyetlen megélhetési forrása az általában alacsony összegű rokkantsági nyugdíj, rokkantsági járadék, rehabilitációs ellátás, illetve plusz juttatásként a feltételek fennállása esetén a fogyatékosági támogatás. A gyermekeket tartós betegségük okán magasabb összegű családi pótlék illeti meg

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

- a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A település erről nem tud releváns adatokat biztosítani.

- b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzat által működtetett középületek akadálymentesítése teljes mértékben megoldott.

- c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A kulturális programokra való hozzáférés lehetőségei a fogyatékkal élők számára teljes egészben megoldott.

- d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Munkahelyek alig vannak a településen, és arról, hogy a helyi munkahelyek akadálymentesítettek-e nincsen adatunk.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A településen a járdák minősége elavult, helyenként rossz. 2018-ban megkezdődött egy folyamatban lévő, kifejezetten a járda felújítást célzó felújítás.

A buszmegállók akadálymentesek ugyan, de nem mindenhol megoldott a buszra való felszállás lehetősége egyrészt az alacsony buszmegálló, másrészt az elavult buszok miatt. A település parkja mindenki számára akadálymentesen egyaránt elérhető.

f) fogyatékkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékkal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Nincsenek helyi szolgáltatások fogyatékos személyek számára.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Nem jellemző a településen pozitív diszkrimináció.

7.4. Fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Szakértelem és infrastruktúra hiányában nem működnek ilyen jellegű programok a településen.

7.5 A fogyatékkal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Az önkormányzatnak nincs tudomása helyi szintű fokozott társadalmi problémákra, így annak felszámolására vonatkozóan nem történt semmilyen kezdeményezés.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
✓ Fogyatékkal élő célcsoport egészségügyi szolgáltatásokhoz, mindennapi teendőik ellátásához szükséges közlekedési feltételek javítása	✓ Információgyűjtés utak, járdák állapotáról ✓ információgyűjtés a buszok, vonatok, megállóhelyek akadálymentesítettségéről ✓ kapcsolatfelvétel a közösségi közlekedési vállalatokkal ✓ út- és járda egyenlőtlenségek javítása
✓ A település intézményeiben ✓ és tájékoztatási felületein (táblák, honlapok) hiányos az akadálymentesítés.	✓ az intézmények és tájékoztatási felületeik (táblák, honlapok) akadálymentesítési állapotának felmérése ✓ tervek elkészítése ✓ forrásteremtés

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
-------------------------	-------------------------

✓ A gyalogos közlekedés elősegítése, a biztonságosabb úthasználat érdekében.	✓ Forrásteremtés (önkormányzati költségvetés, pályázati források keresése) ✓ Tervek készítése ✓ Útkereszteződések közlekedéstechnikai fejlesztése (pl. lámpák, villogók kihelyezése) ✓ Gyalogátkelőhelyek létesítése
--	---

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

A településünkön működő civil szervezetek nagyon aktívak, bár számuk igen csekély. Az általuk szervezett programokon a helyi lakosság nagy számban vesz részt.

Az önkormányzat anyagi lehetőségeikhez mérten minden évben pénzbeli támogatásban részesíti a különböző civil szervezeteket, emellett természetbeni formában is igyekszik hozzájárulni a szervezetek munkájához, az esetleges felvetésekhez, amennyiben ezirányú igény, jelzés érkezik. Sajnos e feladatok ellátásában a gyakorlatban nagy általánosságban az önkormányzat egyedül marad (pl. önkéntesség, érdekvédelem, partnerségi kapcsolatok kiépítése) a legtöbb esetben -a kötelező szakmai segítségnyújtást leszámítva – a HEP-et érintő külső szakmai, illetve egyéb támogatási szándék nélkül.

A lakosság nagy része a katolikus egyházközséghez tartozik. Hitüket a falu templomában gyakorolják. Az egyház Karitászi szervezete vesz részt leginkább az esélyegyenlőség területén felmerülő igények vonatkozásában.

Lehetőségeikhez és az esetleges igényekhez mérten minden civil szervezet igyekszik megfelelni az egyenlő bánásmód előírásainak, elvárásainak. Panasz nem érkezett ezzel kapcsolatban még az önkormányzathoz.

Az önkormányzat mindenkor tiszteletben tartja a civil szervezetek függetlenségét.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Újbarok településen Német Nemzetiségi Önkormányzat működik. Feladata leginkább a német/sváb hagyományok megőrzése, fenntartása. Programokat szerveznek és támogatják a fiatalokat (pl. sikeres nyelvvizsga esetén a költségvetésben rögzített összegű támogatásban részesülnek, rendezvények szervezése) és a civil szervezeteket. Az önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat kapcsolata erős, a partnerség jól működik, szükség esetén kiegészítik egymást.

Mind az egyház, mind pedig a civil szektor felől érkező észrevételekre nagy hangsúlyt fektetnek az önkormányzatok, és amennyiben anyagi jellegű hozzájárulás szükséges, úgy a képviselő-testületek a lehetőségeikhez mérten igazodnak a kérdésekhez, egyéb esetekben pedig alapvetően nyitottak ésszerű keretek között szinte mindenre.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Az önkormányzat jó kapcsolatot ápol a környékbeli társ-önkormányzatokkal. A járást kialakulásával, illetve a jogszabályi változások miatt a „rég”i társulások sok esetben megszűntek, átalakultak, amely sok esetben komoly anyagi plusz terhet jelentett. Az önkormányzat lehetőségeihez képest leginkább anyagi megfontolásból önállóan látja el a korábban társulási formában vállalt feladatokat. (pl. családsegítés, gyepmesteri szolgálat)

A rendszerváltozás óta Szár településsel (a Szári Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó önkormányzat) nagyon szoros kötelék alakult ki. Intézményfenntartó társulás keretében lát el több feladatot a két önkormányzat.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Nincsen ilyen tevékenysége a nemzetiségi önkormányzatnak így erről pontról nem lehet releváns adatokat közölni.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Arról nem rendelkezünk információval, hogy a civil szervezetek munkájukban mennyire valósítják meg a célcsoportokkal való együttműködést.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nincsenek for-profit szereplők a településen.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A helyzetelemzésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. Módszere az online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárása, majd program tervezet véleményezésére koncentrált. A települési esélyegyenlőségi program készítése az önkormányzat tevőleges bevonásával történt, az adattáblák kitöltése alapján létrejött helyzetelemzés alapozta meg a program akció tervét.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Az esélyegyenlőségi tervet a település helyben szokásos módon közzéteszi az esetleges hozzászólásokat a jegyző összegyűjti, majd az esetleges módosítási javaslatokat a képviselőtestület elé terjesztik. A képviselő testület dönt a módosítások bevezetéséről.

Az esélyegyenlőségi program öt évre készül. Időarányos megvalósítását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását kétfévente át kell tekinteni, és a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni.

Az esélyegyenlőségi program előkészítésében, áttekintésében, valamint felülvizsgálatába esélyegyenlőségi szakértőt kell bevonni.

A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

A romák és/vagy mélyszegénységben élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
✓ Újbarok község közösségi közlekedés szempontjából hátrányos helyzetben van, beszűkültek a mobilitási lehetőségek	✓ Községi közlekedés javítása Bicske és Tatabánya irányába ✓ egyeztetések a KNYKK Zrt.-vel
✓ anyagi okokból nehezített tartós munkahelyvállalás	✓ az átmeneti létfenntartási problémák kiküszöbölése lakásfenntartási és egyéb szociális támogatások révén
A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
✓ Községünkben a születések száma az utóbbi években csökkenő tendenciát mutat, az élve születések száma nem haladja meg a halálozások számát.	✓ tájékoztatás ✓ motiválás ✓ életviteli tanácsadás ✓ pénzügyi támogatás gyermekszületés esetén
✓ az oktatási szünetekben a szülők, különösen az egyedülálló szülők számára nehezen oldható meg a gyermekek megfelelő felügyelete	✓ a gyermekek munkaidő alatti felügyeletének biztosítása ✓ a szabadidős tevékenységek keretében a gyerekek informális nevelése ✓ kapcsolatfelvétel oktatási intézményekkel, civil szervezetekkel ✓ programlehetőségek összegyűjtése ✓ programlehetőségek kidolgozása ✓ helyszínek keresése ✓ rendszeres tájékoztató (tájékoztató füzet) az elérhető felügyeleti lehetőségekről, szabadidős tevékenységekről
A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
✓ A nők munkaerő-piaci negatív megkülönböztetése	✓ munkaadók felkeresése, motiválása ✓ helyi igényeknek megfelelő

✓ kevés a helyi munkahely	továbbképzések keresése és/vagy szervezése
Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
✓ Az idősek informatikai jártassága alacsony, ✓ társas kapcsolataik beszűkültek, ✓ nehezebben találhatnak maguknak érdeklődési körüknek megfelelő elfoglaltságot, ✓ településünkre nem jellemző a bűnözés, azonban előfordulnak az idősek kárára elkövetett bűncselekmények, ✓ átlag felett érzékenyebbek az eü-i problémákra, ✓ az idősek csoportjából minden rendezvény kapcsán „ugyanazon kör” van jelen a rendezvény aktív részeseként	✓ Alapvető számítástechnikai ismeretek megszerezhetősége, ✓ egészségügyi ismeretek bővítése, ✓ potenciális bűncselekmények felismerése és elkerülési lehetőségeik elsajátítása
A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
✓ Fogyatékkal élő célcsoport egészségügyi szolgáltatásokhoz, mindennapi teendőik ellátásához szükséges közlekedési feltételek javítása	✓ Információgyűjtés utak, járdák állapotáról ✓ információgyűjtés a buszok, vonatok, megállóhelyek akadálymentesítettségéről ✓ kapcsolatfelvétel a közösségi közlekedési vállalatokkal ✓ út- és járda egyenlőtlenségek javítása
✓ A település intézményeiben ✓ és tájékoztatási felületein (táblák, honlapok) hiányos az akadálymentesítés.	✓ az intézmények és tájékoztatási felületeik (táblák, honlapok) akadálymentesítési állapotának felmérése ✓ tervek elkészítése ✓ forrásteremtés
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	
✓ Járda kialakítás a vasút utcában	✓ Forrásteremtés (önkormányzati költségvetés, pályázati források keresése) ✓ Tervek készítése ✓ <u>Útkereszteződések közlekedéstechnikai fejlesztése</u> (pl. lámpák, villogók kihelyezése) ✓ Gyalogátkelőhelyek létesítése

	✓ (Köz)Világítás kiépítése ✓ Új parkolók létesítése a közterületen
--	---

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a romák életvitelük, életmódjuk javításával a közösségen belül megtalálják a helyüket.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életminősége folyamatosan javuljon, mindenki számára hasonló feltételekkel elérhető legyenek a közszolgáltatások.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek testi-lelki fejlődésének biztosítását

Folyamatosan odafigyelünk az idősök elmagányosodásának megakadályozására, a nemzedékek közötti szolidaritásra

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a foglalkoztatás területén az egyenlő munkáért egyenlő bérezés elv megvalósítását, a kapcsolati erőszak áldozatainak támogatását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők integrációjára, az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására és az akadálymentesítésre.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal/szakpolitikai stratégiákhoz	A cél kapcsolódása országos stratégiaiákhöz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának eredményességét mérő indikátor(ok) határideje	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága együttműködésben	Önkormányzatok közötti együttműködés bemutatása	
II. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Rosztól összehangolt közösségi közlekedés	Újbarok község közlekedés szempontjából hátrányos helyzetben van. A vasúti megálló kívüli hiányosságának felmérése, buszjáratok munkanapokon hozzávetőleg 3 óránként járnak a két közeli városba, Hétfégen ennél is ritkábban. Ennek folyománya, hogy a menetrendhez igazodó munkarendben működő vagy céges buszjáratokat üzemeltető vállalatoknál tudnának elhelyezkedni – beszüntültek a mobilitási lehetőségek.	Álláskeresőket esélyeinek növelése Rövidtávon: 1 év: a közlekedés hiányosságának felmérése, probléma feltárás Középtáv: 2 év: Közösségi közlekedés javítása Bicske és Tata bányai irányába Hosszútáv: 3 év: Foglalkoztatottsági esélyek növelése a jobb közlekedés által	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Problémafeltárás, Kapcsolatfelvétel a Középnyugat-magyarországi Közlekedési Központ szakmai vezetésével	polgármester	2025. 12. 31. (szerda)	utasszám változás	humán	5 év	Nem releváns

2	Eladósorban tartás anyagi okokból	rövidtávú: az átmeneti életfenntartási problémák (utazás, étkezés költsége, megfelelő ruházat nem áll rendelkezésre az állásinterjúkon való támogatások révén részvételhez, illetve az első havi bér kézhezvételéig)	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 előkészítése	igényfelmérés, információgyűjtés, szükség esetén rendeletalkotás/módosítás előkészítése	önkormányzat	2025. 12. 31. (szerda)	áláláskeresők létszámának csökkenése költségvetési és/vagy pályázati forrás	5 év	Nem releváns
III. A gyermekek esélyegyenlősége									
1	A gyermeknek a jövőre nézve a községünkben a születések száma az utóbbi években csökkenő tendenciát mutat, az élve születések száma nem haladja meg a halálozások számát.	Növekedjen a gyermekek aránya a lakosságon belül.	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Információgyűjtés, tájékoztatás, motiválás, életviteli tanácsadás, pénzbeli támogatás gyermekszületés esetén	önkormányzat, védőnő	2025. 12. 31. (szerda)	Az életkezdesi támogatás kifizetését elrendelő határozatok száma Védőnői nyilvántartás	5 év	Nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége									
1	A nők is rendelkeznek a munkaerőpiaci negatív megkülönböztetésekkel, kevés a helyi munkahely	Rövid távon: tájékoztató rendezvények, anyagok, szórólapok. Hosszútávon: Teljes vagy rész munkaidős foglalkoztatási mutatók (5%-os) növelése.	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Kapcsolatfelvétel célcsoporttal információgyűjtés munkaadók felkeresése, motiválása helyi igényeknek megfelelő továbbképzések keresése és/vagy szervezése elért eredmények értékelése.	önkormányzat, családsegítő, művelődésszervező	2025. 12. 31. (szerda)	a foglalkoztatott nők számának növekedése képzésekre kiírt pályázatok	5 év	Nem releváns
IV. Az idősek esélyegyenlősége									
1	Nagyjából az idősek információs jártassága alacsony	Az idősek informatikai jártassága alacsony	Magyar Nemzeti Társadalmi	Információgyűjtés, tájékoztatás, érdeklődés felkeltése kapcsolatfelvétellel	önkormányzat	2025. 12. 31. (szerda)	Résztevők száma, balesetek, bűncselekmények	5 év	Nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

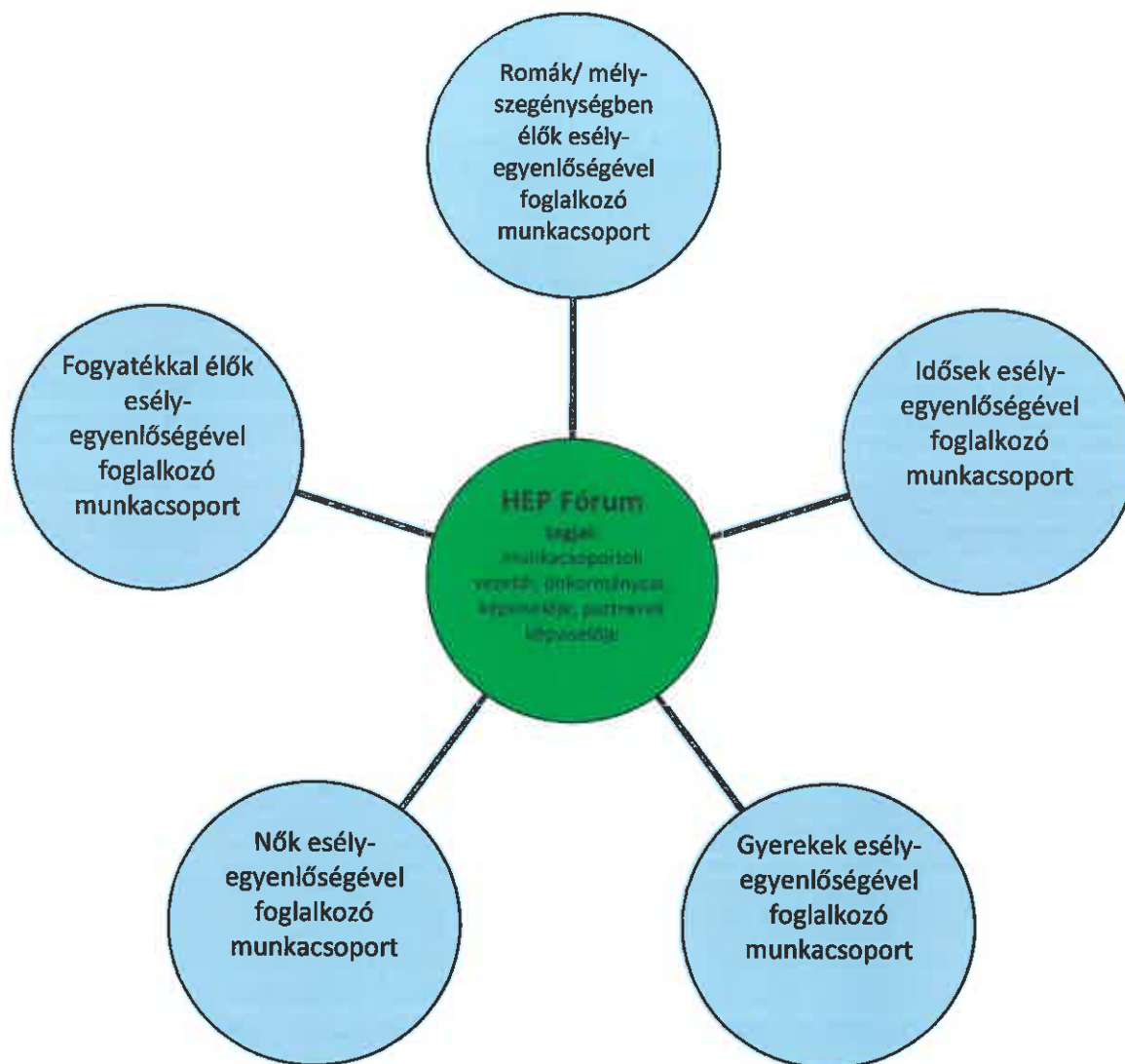
3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.

- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

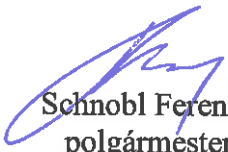
I. A Újbarok község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Újbarok község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 103/2023. (XII.18.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Újbarok, 2023. december 19.

Schnobl Ferenc
polgármester

**Újbarok Községi Önkormányzat Képviselő-testületének
.../2023. (XII.) határozata
Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásáról**

Újbarok Községi Önkormányzat Képviselő-testülete jóváhagyólag elfogadja az előterjesztés mellékletét képező, 2023-2028-ig tartó időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programot.

Felelős: polgármester

Határidő: 2023. december 19-től folyamatos

K i v o n a t

Újbarok Községi Önkormányzat Képviselő-testülete 2023. december 18-án tartott rendkívüli ülésének jegyzőkönyvéből

A képviselő-testület jelenlévő 4 tagja 4 (négy) „igen” szavazattal, „nem” szavazat és „tartózkodás” nélkül a következő határozatot hozza:

Újbarok Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 103/2023. (XII.18.) határozata Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásáról

Újbarok Községi Önkormányzat Képviselő-testülete jóváhagyólag elfogadja az előterjesztés mellékletét képező, 2023-2028-ig tartó időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programot.

Felelős: polgármester

Határidő: 2023. december 19-től folyamatos

K.m.f.

Schnobl Ferenc s.k.
polgármester

Dr. Berkovics Gergely s.k.
jegyző

A kivonat hitelül:

